

Francesc i la nostra casa de tots (13)

Dg, 26/08/2018 per Francesc Riu i ...

[Dialogant amb la Laudato Si'](#)

24. EL RELATIVISME sempre dona lloc a abusos

NOTA. Relativisme. Manera de pensar segons la qual res no pot ser considerat com a absolut o amb un criteri estrictament objectiu. El relativisme condueix a pensar i actuar d'acord amb els criteris de cadascú i amb els propis interessos.

En la nostra societat moltes persones creuen que ja no hi ha veritats objectives i principis comunament acceptats; sense aquestes veritats i aquests principis, el relativisme s'ha imposat. Si tot és relatiu, és molt fàcil que cadascú cerqui els seus propis interessos sense tenir en compte la globalitat i sense pensar en el món que deixarem a les generacions futures. «Quan l'ésser humà es col·loca en el centre de tot, acaba donant prioritat absoluta a les seves conveniències immediates, i tot el que és fora d'ell esdevé relatiu» (LS 122).

Si no hi ha veritats objectives i principis indiscutibles, és explicable que la recerca del benefici propi justifiqui l'explotació dels altres éssers humans. Els altres esdevenen un mer objecte a la nostra disposició, i podem fer-ne el que vulguem.

Som testimonis que avui aquest abús és una realitat, i és possible que nosaltres ens en beneficiem, o potser creiem que és un problema que no ens afecta. «La cultura del relativisme és la mateixa patologia que empeny una persona a aprofitar-se d'una altra i a tractar-la com a mer objecte, obligant-la a treballs forçats, o convertint-la en esclava a causa d'un deute» (LS 123).

Francesc ha descrit alguns exemples concrets de situacions actuals en les quals aquest error es posa en evidència: el tràfic d'éssers humans, sobretot dones i infants, l'explotació laboral, el crim organitzat, el narcotràfic, el comerç de diamants ensagnats i de pells d'animals en procés d'extinció, etc. (cf. LS 123).

Les lleis establertes poden prohibir tots aquests excessos que constitueixen un greu atemptat a la dignitat dels éssers humans; però, si rere les lleis no hi ha una convicció cívica, qualsevol ciutadà es pot considerar legítimat per no complir les

lleis que, segons el seu criteri, no responen als seus interessos personals. «És la mateixa lògica dels 'productes d'un sol ús', que genera tants residus tan sols pel desig desordenat de consumir més del que realment necessitem» (LS 123).

24. EL TREBALL dignifica l'ésser humà i mereix un tracte exquisit

Segons Francesc, «qualsevol plantejament sobre l'ecologia integral que no exclougui l'ésser humà requereix que tinguem en compte el valor del treball». Ell proposa una concepció positiva del treball com a àmbit de desenvolupament personal en el qual podem exercir les nostres capacitats i viure els nostres valors, conscients que «som l'instrument de Déu per ajudar a desplegar les potencialitats que Ell mateix va col·locar en les coses creades» (LS 124).

Heus aquí com ho ha raonat: «Observem la necessitat d'una correcta concepció del treball; si parlem de la relació entre els éssers humans i les coses, sorgeix la qüestió del sentit i la finalitat de tota activitat humana sobre la realitat. No parlem tan sols del treball manual o del treball agrícola, sinó també de qualsevol activitat que impliqui alguna transformació de les coses existents, des de la producció d'un informe fins al disseny d'un recurs tecnològic» (LS 125).

El treball ajuda a donar sentit a la vida. Per això Francesc proposa com a objectiu que també els més pobres puguin tenir un treball que els assegurï una vida digna. Ajudar els pobres amb diners haurà de ser sempre una solució provisional en absència de solucions més definitives; l'ideal serà sempre assegurar-los un treball digne amb el qual es puguin guanyar la vida honradament (cf. LS 127-128).

Tots coneixem el proverbi: "Regala un peix a un pobre, i menjarà un dia; ensenya'l a pescar, i menjarà tota la vida". Per això Francesc lloa l'activitat empresarial com una vocació molt noble si està orientada a produir riquesa i millorar el món per a tothom. Des de la perspectiva de la fe, el treball és la manera de facilitar que l'ésser humà col·labori amb Déu en la creació del món. La creació va tenir lloc en un moment de la història; però allò no va ser el final, sinó l'inici d'un procés que encara continua, perquè el Senyor re-crea el món cada dia (cf. LS 129).

Resta clar que Francesc no està en contra de la ciència i la tècnica; no es tracta pas de «retornar a l'època de les caveres» (LS 114); ell critica que sovint la ciència i la tècnica s'hagin convertit en l'únic criteri, allò que ens mou a voler fer tot el que és possible fer, sense que ens preocupin les conseqüències d'aquest comportament en l'àmbit del bé comú i de la convivència solidària en el conjunt de la humanitat (cf. LS 128-129).